

RELAX

MAGAZYN OPOWIEŚCI RYSUNKOWYCH

Listy, listy, listy...

Polacy nie gęśl...

...i swój komiks mają – trawestuje w liście do redakcji słynną wypowiedź imć Mikołaja Reja nasz czytelnik, entuzjasta RELAXU, Wojciech Jama z Oświęcimia. Zachwycając się zwłaszcza „Świątynią słońca”, opublikowaną w zeszycie II, podsuwa nam do opracowania kilka interesujących go tematów o zbliżonym charakterze. „Bardzo mnie interesują dzieje Majów, Inków, Azteków, a nadto dotąd nie wyjaśnione zagadki, np. diabelskiego Trójkąta Bermudzkiego, Atlantydy, rysunków z Nasce itp.”

Wszyscy zgadzamy się z opinią, że owe tematy, będące nieustannym przedmiotem dociekań w równym stopniu naukowców rozmaitych dziedzin, co poetów i fantastów, stanowią wymarzony materiał dla autorów RELAXU. Skwapliwie też skorzystamy z porady naszego czytelnika. Nie bez satysfakcji jednak dodam, że pomyśleliśmy o tym samym już wcześniej i przygotowujemy właśnie komiks, którego kanwą stanowi tajemnica Trójkąta Bermudzkiego, jedna z największych zagadek współczesności.

Chciałbym zostać rysownikiem

„Nie ukrywam, że dobrze rysuję. Dlatego chciałbym narysować komiks do waszego wydawnictwa. Chciałbym w przyszłości zostać rysownikiem komiksów. Przesyłam wam próbkę komiksu, chociaż wiem, że niektóre obramki mi się nie udały, a w niektórych są złe proporcje...”

Tak pisze Marek Wdźniakowski z Elbląga. A oto cytat z listu Andrzeja Szalkowskiego, ucznia VIII klasy Szkoły Podstawowej nr. 1 w Ostrowi Mazowieckiej:

„Mam pomysł komiksu fantastyczno-naukowego pt. „Alfa”. Komiksami interesuję się już od dawna i często je robię. Gdybyście się zgodzili na to, chętnie podjąłbym z wami współpracę. Proszę o napisanie mi możliwie wszystkich na temat kartonu, na którym miałbym swój komiks narysować, techniki i czy mógłbym go kolorować kredkami.”

Z podobnymi problemami zwraca się do nas wielu młodych czytelników, m.in. Jacek Kluźniak z Chelna, i 12-letni Darek Tomaszewski z Gdańska. Darek i jego kolega Janusz Więckoński, zainspirowani pojawieniem się magazynu historyjek obrazkowych, zabrali się już do tworzenia własnego komiksu, który zamierzają przesłać do redakcji z nadzieją opublikowania w RELAXIE.

Pewna Beata, osóbką tak rozstrzępioną, że zapominała podać nazwisko i adres, również złożyła nam rysunkowo – tekstową propozycję do opublikowania. Takich przesyłek anonimowych „przez rozstrzępienie” otrzymujemy zresztą więcej. A Zbigniew Kiszka z Ostrowca Świętokrzyskiego, Wojciech Kopryś i Marek Kamala, obaj z Gołębia w woj. lubelskim, przysłali po prostu rysunki – bez słowa komentarza. Wszyscy ci korespondenci, jeśli uważnie oglądają RELAX, widzą zapewne sami, jak bardzo ich młodzieńcze i niestety niedoskonałe (a często wręcz po dziecięcemu nieudolne) próbki rysunku, różnią się od wzorów jakie znajdują w pracach naszych grafików. Rysunek komiksowy wymaga od twórcy – oprócz talentu i pomysłu – przede wszystkim rzetelnych kwalifikacji. Konieczna jest precyzja rysunku, umiejętność zachowania proporcji – zwłaszcza w przypadku postaci ludzkich – i perspektywy, czego twórcy publikowanych komiksów uczyli się przez długie lata studiów plastycznych. A potem jeszcze, dzięki dalszej pracy, zgłębili

tajemnice specyfiki rysunku komiksowego, z jego graficznymi i technicznymi niuansami. Jak widzicie – nie jest łatwo zostać rysownikiem w komiksie. I jedna tylko wiedzie droga do tego celu: trzeba się uczyć. Polskie wyższe uczelnie plastyczne, cieszące się zasłużeniem dobrą opinią również poza granicami kraju, czekają na najbardziej utalentowanych spośród was. Młodzież ze szkół podstawowych ma przed sobą jeszcze jedną perspektywę. Może podjąć naukę w którymś z liceów plastycznych przyjmujących kandydatów po ukończeniu ośmiu klas szkoły podstawowej. Oto adresy liceów sztuk plastycznych, w których programie znajduje się m.in. nauka rysunku: Częstochowa – Al. NMP 58 (60), Gdynia – Orłowo – ul. Bohaterów Stalingradu 39, Katowice – ul. I Maja 45/47, Koszalin – ul. Racławicka 9, Lublin – ul. Grodzka 32/34, Nałęczów – Al. Lipowa 30, Opolo – ul. Strzelców Bytomskich 18, Sędziszów Małopolski – ul. Wyspiańskiego 1; Suwałki – ul. Białegostoku – ul. Konarskiego 4; Zakopane – ul. Kościuszki 18, Zamość – Plac Wolności 2, Zduńska Wola – ul. Sieradzka 29.

Ponadto w Tarnowie, ul. Jana Bałuta 6, działa policealna Zawodowe Studium Plastyczne przygotowujące absolwentów szkół średnich do pracy w zawodzie technika sztuk plastycznych.

Zachęcając młodych czytelników do systematycznego kształcenia i rozwijania umiejętności plastycznych, nie zniechęcamy ich przy tym do przesyłania próbek rysunku dla oceny w naszej redakcji. Opinia naszych specjalistów co do ich indywidualnych predyspozycji w tej dziedzinie może mieć istotne znaczenie przy wyborze kierunku dalszej nauki.

Inspiracja

RELAX dostarcza inspiracji nie tylko młodzieży szkolnej, wśród listów od dorosłych czytelników zwróciła naszą szczególną uwagę przesyłka od pani Elżbiety Zaremby z Warszawy. Pani Elżbieta pisze:

„Jestem osobą, która na ularę możliwości kupna czyta i ogląda RELAX z zainteresowaniem. Bardzo lubię tego rodzaju formę przekazywania opowiadań, legend itp. rzeczy. Może dlatego, że jest bardzo komunikatywna. I tak dalece zaawansowałam się w tym, iż pewnego dnia nie mogąc dostać RELAXU, wzięłam się sama do pracy... Nie ujawniłam jeszcze drugiej przyczyny, dla której narysowałam tych kilka obrazków. Otóż uczulona jestem na niedopełnianie powierzonych obowiązków przez niektórych pracowników naszych urzędów. A chcąc położyć się i nie przemilczeć jednocześnie tego – postanowiłam przesłać do was mój twór graficzny, powstały na skutek niemiłych doznań... Proszę mi wierzyć, nie przesyłam go po to, aby ukazać się na łamach RELAXU...” I pani Elżbieta dołączyła do listu sympatyczną, rysowaną (w kolorze) opowiadkę o urzędniku, któremu w głowie wiosenna zielen, zamiast interesantów i stosów akt.

Jakże miło autorom i redaktorom RELAXU dowiedzieć się, że w tym przypadku nasze poczynania spełniły pokładane w nich nadzieje... Magazyn komiksów dostarczył nie tylko biernie odebranej rozrywki, lecz także zainspirował do kontynuowania relaksu w tym stylu – przy rysunku. Co więcej – pozwolił dzięki temu pani Elżbiecie rozładować napięcie psychiczne związane ze stanem zlenierowania spowodowanego przykrymi doświadczeniami przy załatwianiu codziennych spraw.

Takich inspiracji, za sprawą RELAXU, życzymy wszystkim naszym czytelnikom.

ROK DZIECKA

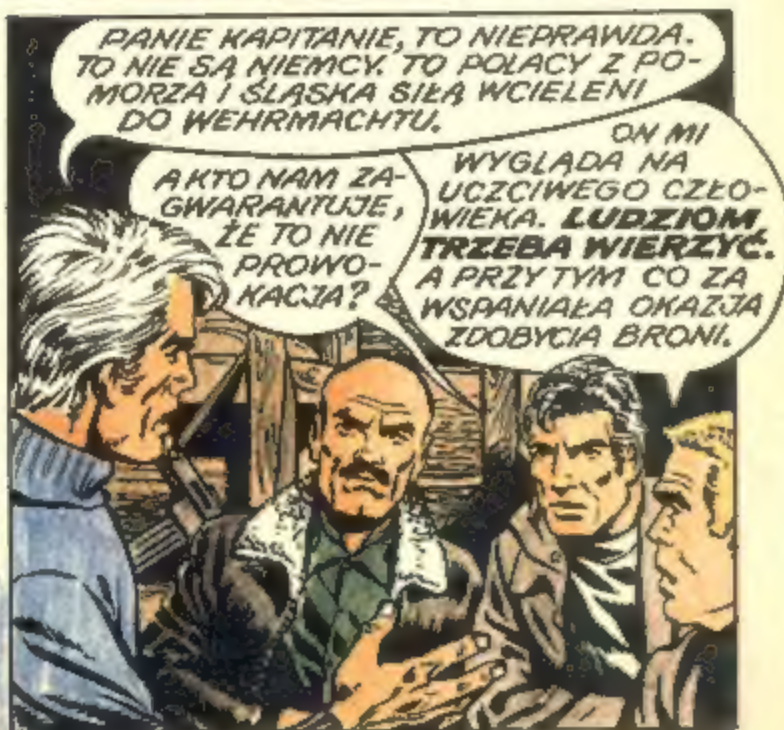

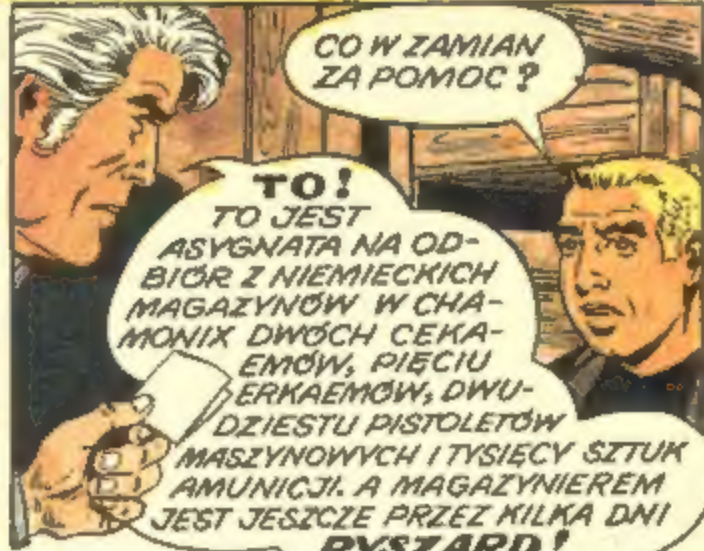
Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła rok 1979-Rokiem Dziecka. Uchwałę podjęto z dwuletnim wyprzedzeniem, aby wszystkie narody mogły się godnie przygotować, wszak „felicitas liberi suprema lex” – szczęście dziecka jest najwyższym prawem. Przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Pomnika-Szpitala Centrum Zdrowia Dziecka – min. Janusz Wieczorek, natychmiast odpowiedział na apel, wyrażając pełną solidarność z ideą proklamowania Roku Dziecka. Jednocześnie przypomniał, że w Międzyzlesiu pod Warszawą powstaje jedyny w swoim rodzaju pomnik, który ma złożyć hołd 13 milionom dzieci, pomordowanych w czasie II wojny światowej – pracą z pełnym oddaniem i poświęceniem nad ratowaniem zdrowia dzieci, zagrożonych ciężkimi chorobami. Centrum Zdrowia Dziecka ma mieć charakter międzynarodowy nie tylko w sferze pomnikowej, lecz także leczniczej i konsultacyjnej dla dzieci świata. Bo dziecko nie jest własnością tylko rodziny, lecz całego narodu. Za jego prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo wszyscy jesteśmy odpowiedzialni. Wieść o budowie Centrum Zdrowia Dziecka rozniosła się szeroko po świecie, ale w Roku Dziecka zainteresowanie nim wzrośnie, zwłaszcza, iż budowa zostanie zakończona, a pozostanie wyposażenie szpitala w najnowocześniejszy sprzęt medyczny, godny roli, jaką ma pełnić. Już dziś wiele instytucji i organizacji wyraziło chęć społecznej popularyzacji idei Roku Dziecka i w jej ramach wsparcia Centrum. Polskie Radio i Telewizja zorganizują specjalne koncerty z udziałem najwybitniejszych artystów. Polska reprezentacja narodowa w piće nożnej jest gotowa, w ramach swojego kalendarza rozgrywek, spotkać się z każdym przeciwnikiem, a choćby przeznaczy – dla Centrum Polskiego Czerwonego Krzyża, Stowarzyszenie Polskich Artystów Teatru i Filmu, filateliści, krótkofalowcy – podejmą wraz ze swoimi zagranicznymi partnerami działania na rzecz popularyzacji Roku Dziecka i Pomnika-Szpitala dla dzieci świata. (b.u)

LUDZIOM TRZEBA WIERZYĆ

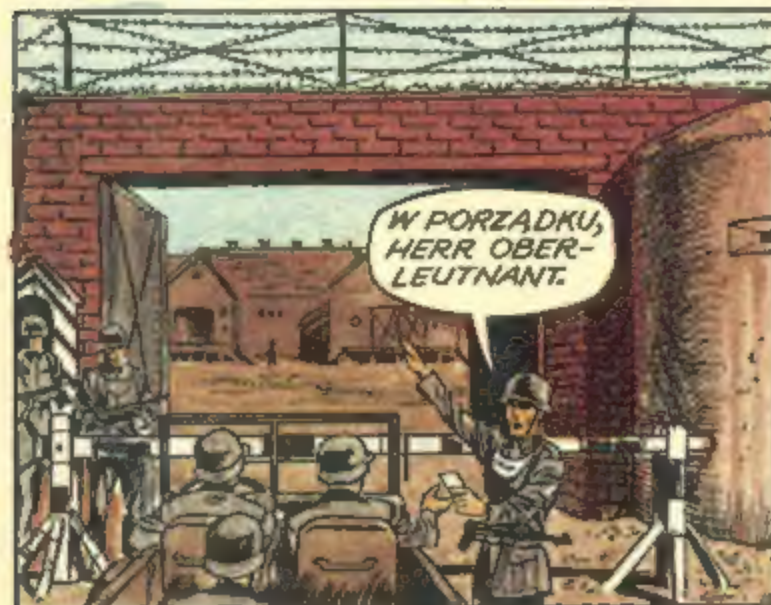

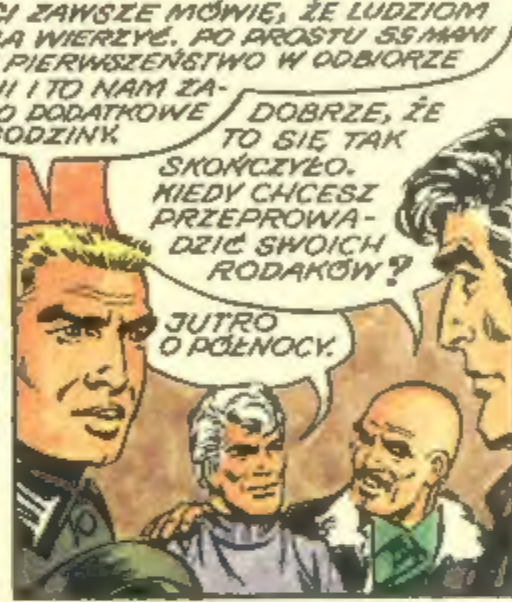
PANIE PORUCZNIKU, PRZED WOJNA STARTOWAŁ TU NA ZAWODACH NARCIARSKICH. TERAZ JEST W CHAMONIX OD DWOCH LAT. PODOBNO UCIEKŁ Z ZAKOŃANEGO. MÓWI, ŻE JEST POLAKIEM, ALE Z NIEMCAMI SIĘ KUMA. CHODZI Z PRZEMYTEM TYTONIU ZE SZWAJCARII I MÓWI, ŻE Z TEGO ŻYJE. ALE CZY TO PRAWDA?

RANO, NASTĘPNEGO DNIA...

TY ICH NIE LEKCEWAŻ, NIE
ZNASZ NIEMCÓW

ÓJ, ZNAM,
AŻ ZA DOBRZE. ALE ZNAM
I PARTYZANTÓW, A ODPOCZYNEK
PRZERWAĆ NIE MOGĘ, BO MI
NIE DOJDA DO GRANICY. MÓWI-
ŁEŚ O SIEDEMNASTU OZDRO-
WIENIACH, A PRZYPROWADZIŁEŚ
SZESZCZĘDZIECIU PIĘCIU
I TO CZĘŚĆ Z OTWARTYMI
JESZCZE RANAMI.

KRAJ BEZ WOJNY. JAK JA DAWNO NIE WIDZIAŁEM NORMALNEGO, OŚWIETLONEGO MIASTA.

DLA CIEBIE I TWOICH CHŁOPAKÓW WOJNA JUŻ SKOŃCZONA. KAPITANIE, DZIĘKUJEMY ZA OBSTAWĘ I ROZBICIE POŚCIGU.

NIE ZROBILIŚMY TEGO NA PIĘKNE OCZY. PANA RODAKOM PO TAMTEJ STRONIE BROW JUŻ NIE BĘDZIE POTRZEBNA.

JÓZEK, NIGDY CI TEGO NIE ZAPOMNĘ. ALE -MAM JESZCZE JEDNĄ PROŚBĘ... TAM ZOSTAŁO JESZCZE SZESZCIU NASZYCH, POLAKÓW Z POMORZA. BYLI JESZCZE ZA SŁABI ABY IŚĆ Z NAMI DZISIAJ. A NIE CHCĄ WRACAĆ NA FRONT WSCHODNI.

JEŚLI TYLKO BĘDĘ MOGŁ, POMOGĘ IM.

RANO, NA MIEJSCU ZASADKI.

CO SIĘ TU DZIEJE, DO STU DIABŁÓW? W NOCY PRZEZ TERENY OPANOWANE PRZEZ BANDYTÓW PRZEDOSTAJE SIĘ DO SZWAJCARII 65 ZDRAJCÓW FÜHRERA, POŚCIG ROZBITY Z TAKIMI STRATAMI, A RANO WIE ŚPIĄ. KTOŚ MUSIAŁ POMÓC ZDRAJCOM. MACIE TYDZIEŃ NA ZNALEZIENIE TEGO BANDYTY. BO JAK NIE...

GABINET SZEFA ABWEHRY - NIEMIECKIEGO WYWIADU WOJSKOWEGO W CHAMONIX.

TU RADIO ZURICH. W DNIU WCZORAJSZYM Z LAZARETÓW W CHAMONIX PRZEDARŁO SIĘ NA TEREN SZWAJCARII I ZOSTAŁO INTERNOWANYCH NA NASZYM TERENIE 65 POLAKÓW Z TERENÓW ZAGARNIĘTYCH PRZEZ TRZECIĄ, RZESZĘ I SIŁĄ WCIEŁONYCH W SZEREGI WEHRMACHTU!

DONNERWETTER! ONI NIE MOGLI PRZEJŚĆ PRZEZ REJON PARTYZANCKI BEZ NICZYJEJ POMOCY. JEŚLI W CIĄGU TYGODNIA NIE BĘDĘ MIAŁ ICH WSPÓLNIKA, WYŚLE WAS NA OST FRONT!

W WINIARNI.

JESTEM OD RY-SZARDA. ZA TYDZIEŃ MAJĄ NAS WZIĄĆ NA OST FRONT. CHŁOPCY SĄ ZA SŁABI ABY SIĘ Z TOBĄ SPOTKAĆ NA MIEŚCIE, A CHCĄ WIAĆ. PRZYJDŹ DO LAZARETU OMÓWIĆ SZCZEGÓŁY.

POSTA-RAM SIĘ.

NIE CHODŹ TAM. TA SPRAWA MI ŚMIERDZI.

TO SĄ POLACY, ONI NIE ZAWIODĄ. MUSZĘ MIEĆ NA JUTRO NIEMIECKI MUNDUR I PRZEPUSTKĘ DO LAZARETU.

W IMIENIU TRZECIEJ RZESZY ZA ZDRADĘ FÜHRERA ZOSTAJESZ SKAZANY NA KARĘ ŚMIERCI, WYROK BĘDZIE WYKONANY JUTRO O ŚWIECIE.

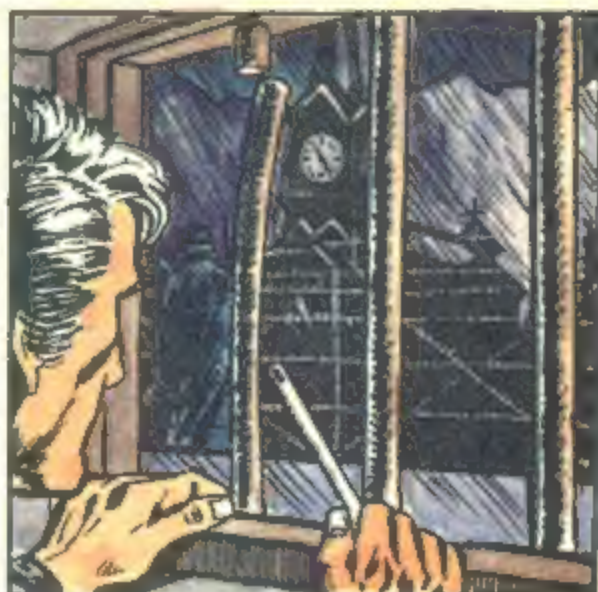
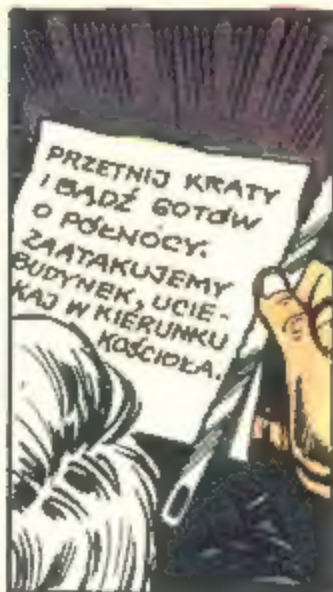

ZAGROZILI NAM, ŻE JAK CIĘ NIE WYDAMY, TO NASZĄ RODZINĄ POJĘDĄ DO OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH.

W SZALASIE DOWÓDZTWA PARTYZANTÓW. DOBRZE, W DOMU, GDZIE MA SWOJĄ SIEDZIBĘ ABWEHRA, PRACUJĄ JAKO SPRZĄTACZE RODZICE MOJEJ KOLEŻANKI I MIESZKAJĄ TAM NA PODDASZU.

W PARTYZANCKIM SZALAŚCIE.

GDY NAPISAŁIŚCIE, ŻE UWOLNICIE, BYŁEM PEWIEŃ, ŻE PRZEŻYJĘ. BO LUDZIOM TRZEBA WIERZYĆ.

A PROPOS, LUDZIOM TRZEBA WIERZYĆ. TYCH, KTÓRZY CIĘ WYDALI, BRIGITTE WSKAŻE NASZYM CHŁOPCOM, A TY ZOSTANIESZ NA STAŁE W NASZYM ODDZIALE.

KONIEC

NA SUROWYM KORZENIU

NIEDŹWIEDŹ
NAPADŁ NA KONIE!

ALE MÓJ KON
PRZEPADŁ.
CO TY NA TO,
GDULA?

GŁUPIŚ SIEMKO,
NIEDŹWIEDŹ
KONIA NIE
RUSZY!

MOŻE TO NIE
MIS, A CZORT?
DIABŁY KONI
POTRZEBUJĄ!

DIABŁEK
NIE DIABŁEK,
UBIJĘ CZORTA!

MOŻE
I UBIJESZ,
ALE DIABŁEK
KONIA
NIE ODDA!

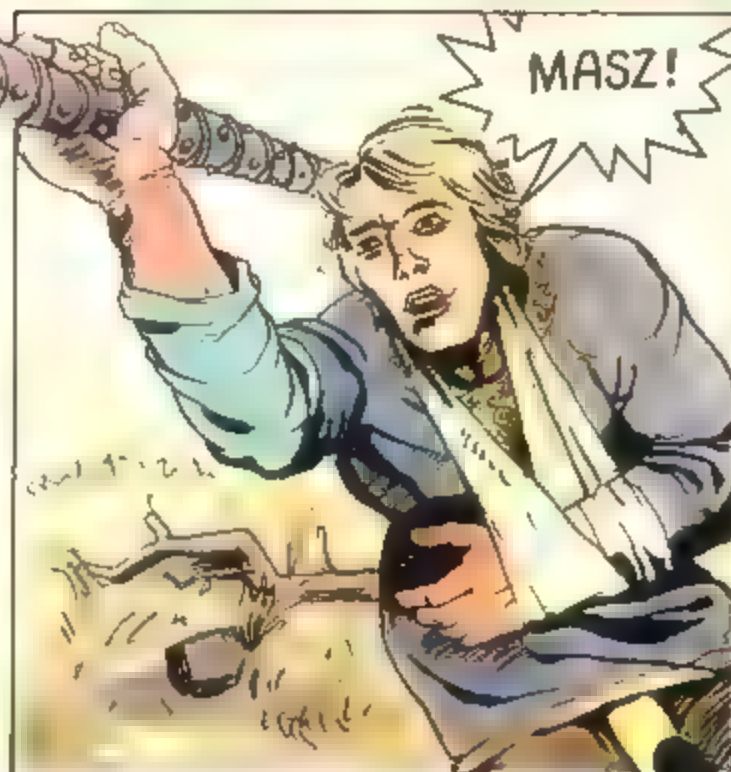

SZEDŁ TĘDY...

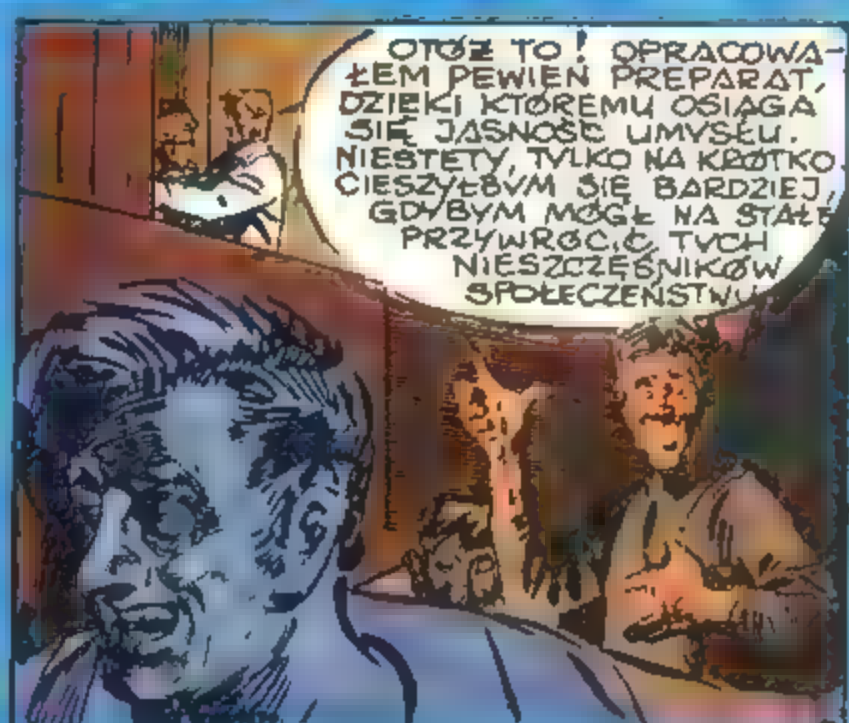
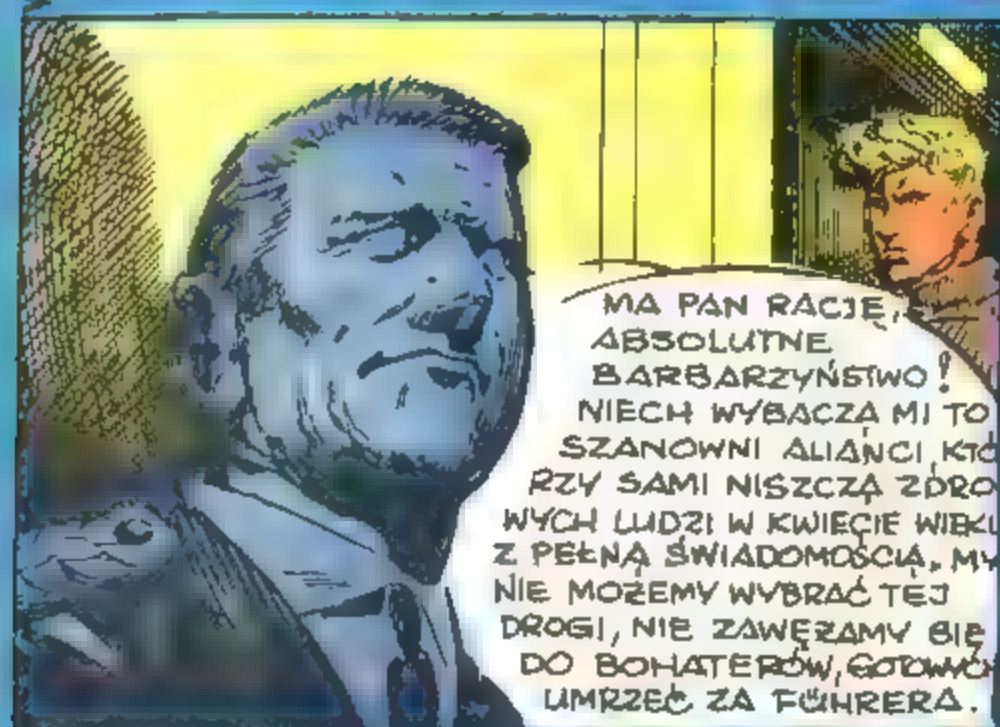

JAK NIE DIABŁEK
TO WIELKI TEN
MIS

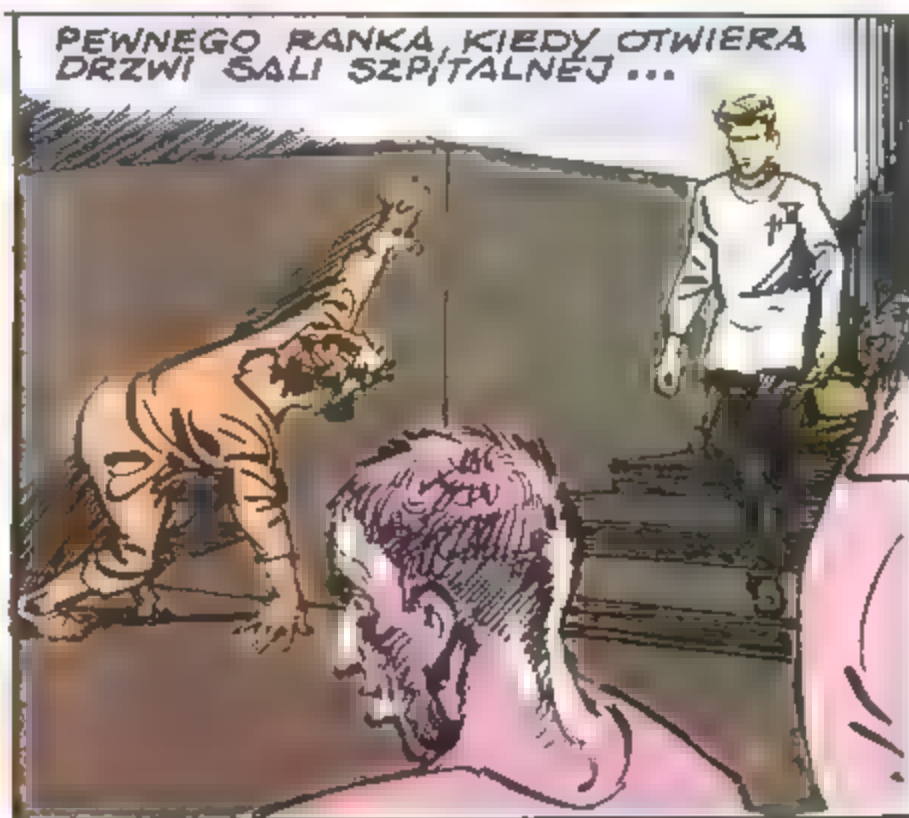
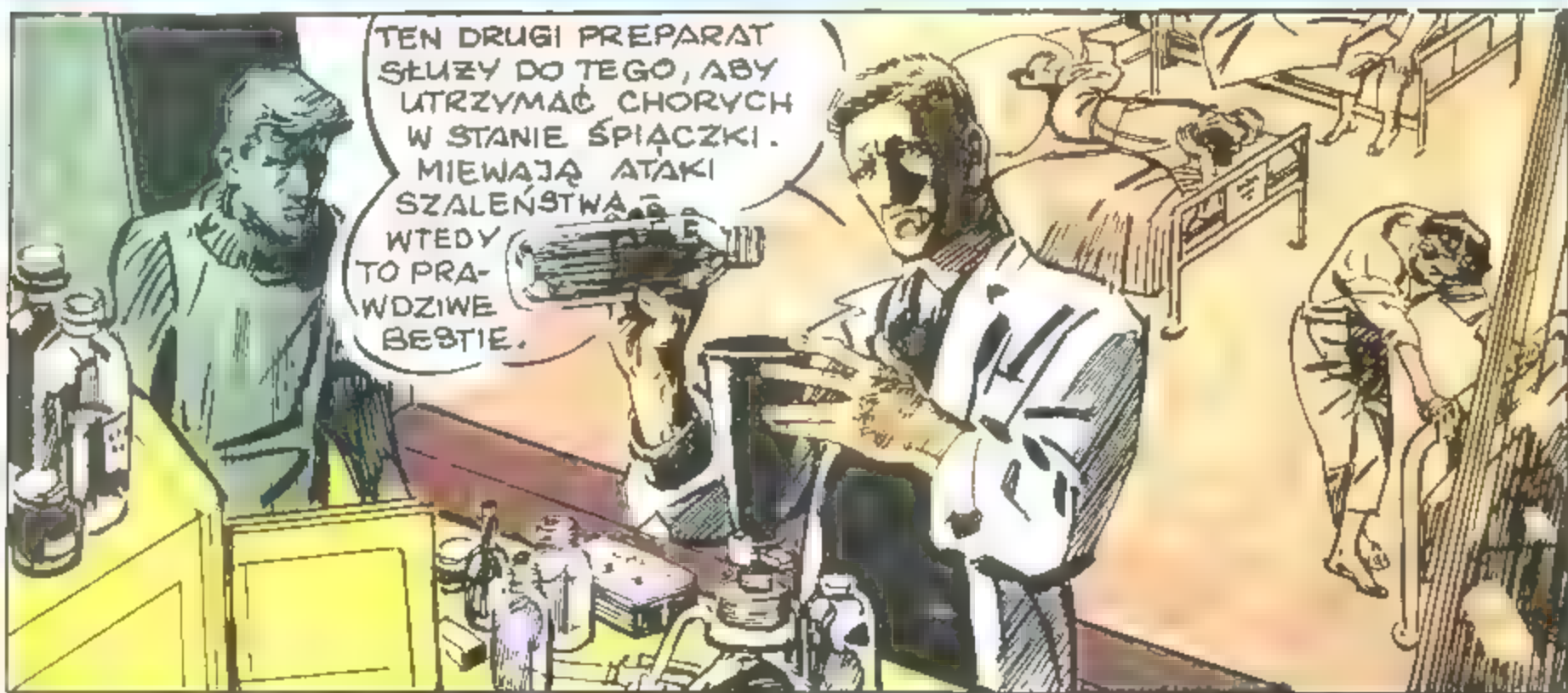

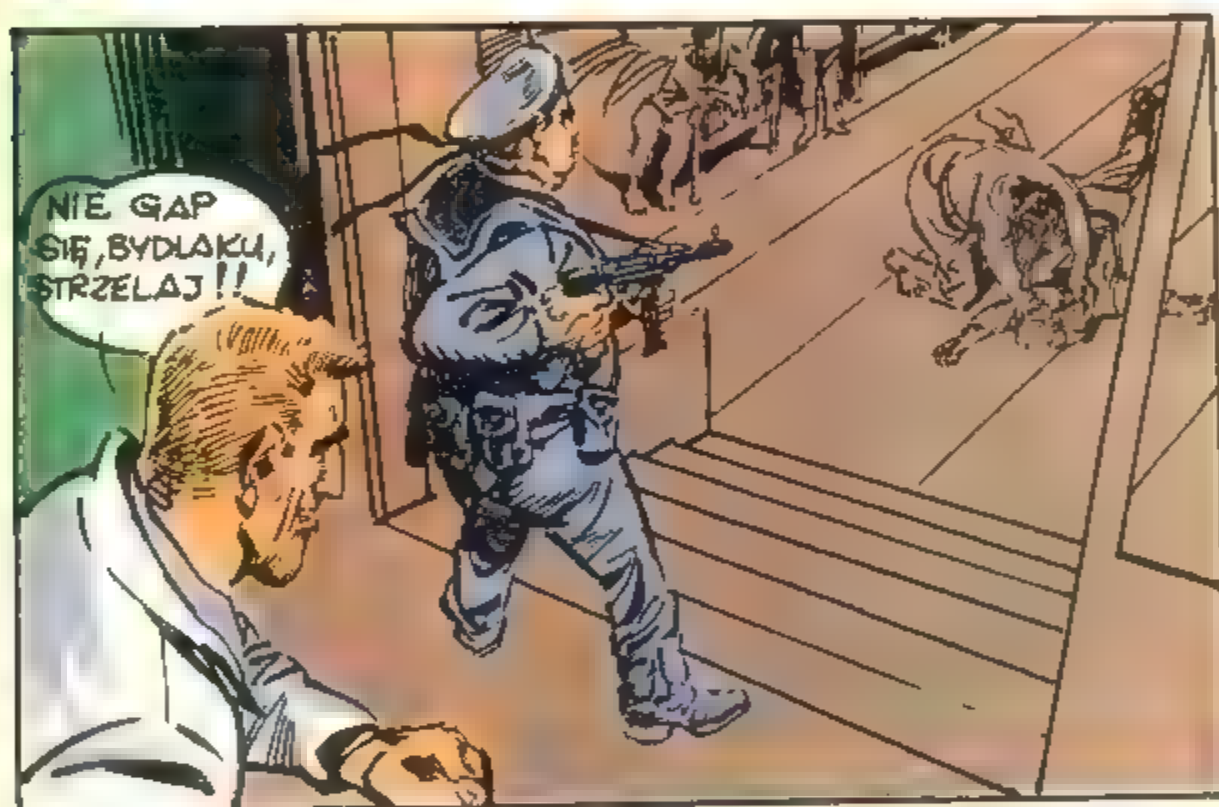
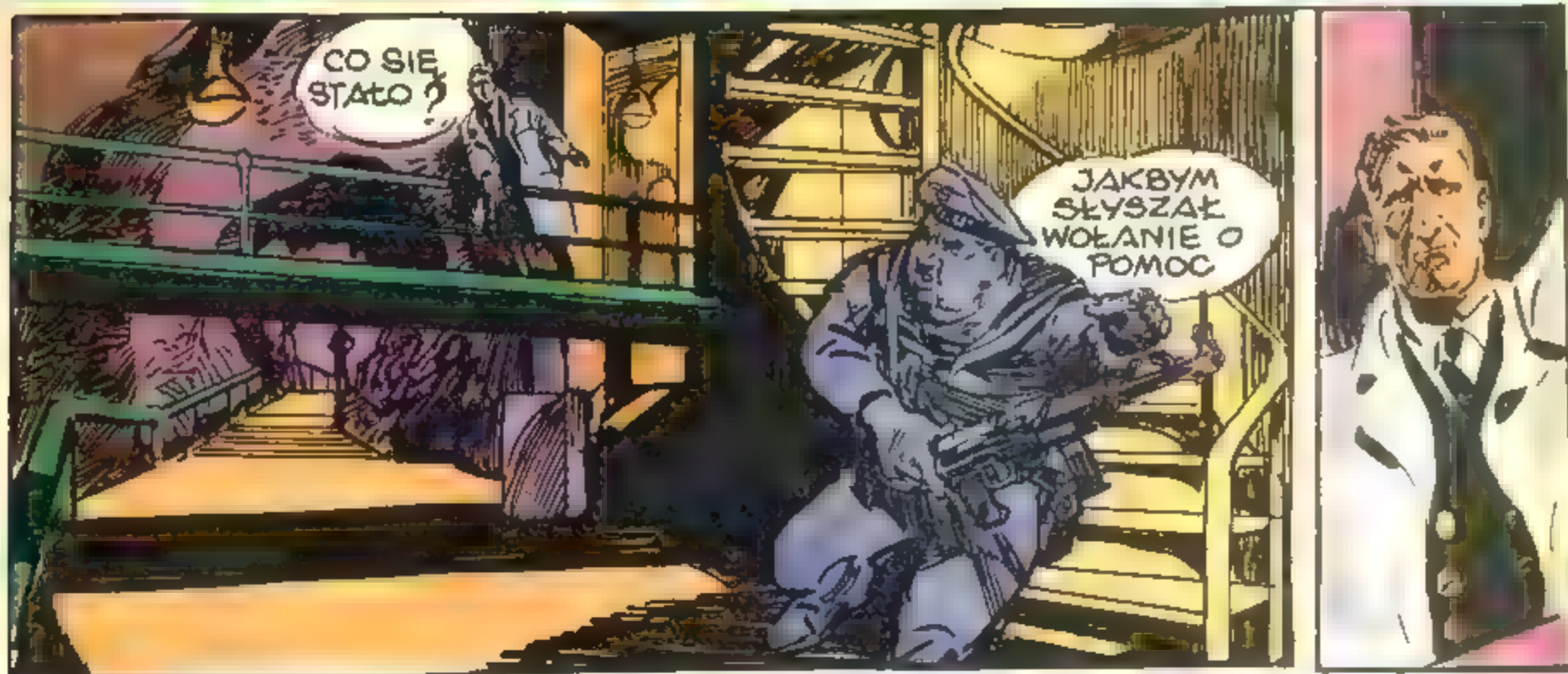

STRENI SZCZEGÓLNE DOSTĘPNE JESTY W KSIĄŻNICY

[illegible]

JESZCZE
ZYJE. MOŻE
PRZY POMOCY
CHIRURGA...

ALE!
NIE WARTO
SIĘ Z NIĄ
CACKAĆ

NASTĘPNEGO
DNIA...

PRZEBOLAŁ
PAN TEN MAŁY
INCYDENT? TO W
PORZĄDKU. MAM
PROSBE, CHCIAŁBYM,
ZEBY PAN ZBADAŁ
PANIĄ DOKTOR RISCHER.
OD TYGODNI NIE STAJE
NA NOGACH. WEDŁUG
MNIĘ TO PARALIZ
HISTERYCZNY, ALE
INTERESUJE
MNIĘ PANIŃSKA
DIAGNOZA.

PAN DOKTOR
REINHEIT, NASZ
NOWY KOLEGA

PROSZE,
ZOSTAWIĆ MNIE
SAM NA SAM
Z CHORĄ

DLACZEGO FILMO-
WAŁA PANI PO KRY-
JOMU OSTATNI
TRANSPORT
Z LUDŹMI?
CO PAN MÓWI?
NIE ROZUMIEM.
KIM PAN JEST?

PROSZE
SIĘ NIE DENERWOWAĆ.
NIE ZDRADZĘ PANI. SYMU-
LUJE PANI, NIE CHCĄC PRZY-
CZYNIĆ SIĘ DO MAJĄCYCH
TU MIEJSCE OKROPNOSCI.
ZBIERA PANI DANE O BARBA-
RZYŃSTWIE HITLEROWCÓW.
PROSZE MI POMÓC. MUSZE
SIĘ DOWIEDZIEĆ WSZYSTKIEGO
O TYM PIĘKIELNYM MIEJSCU,
CZEGO JESZCZE NIE UDATO
MI SIĘ WYTROPIC.

NIEWIELE JEST CZASU NA WYJAŚNIENIA. NIEDZIELA JUŻ OBOJE, ŻE SĄ ANTYFASZYSTAMI. TO WYSTARCZA

CI NIESZCZĘŚNICY, KTÓRYCH PAN UWAŻA ZA PSYCHICZNIE CHORYCH, DOSTAJĄ SIĘ TU JAKO LUDZIE ZOROWI...

WYBIERAJĄ ICH SPÓŚRÓD DEPORTOWANYCH I JEKÓW WOJENNYCH...

WYSTĄPIĆ!

... NAJPIERW DOSTAJĄ ODPOWIEDNI PREPARAT, NASTĘPNIE PRZYCHODZI KOLEJ NA NOŻ CHIRURGA. OPERACJA MÓZGU. OFIARA W KOŃCU TRACI WOLĘ...

STAJE SIĘ POSTU-SZNYM NARZĘDZIEM, NIE JEST ZDOLNY DO PRAWDZIWEGO MYŚLENIA, ALE WYĆWICZONE ZADANIA POTRAFI WYKONAĆ. CZY SŁY-SZAŁ PAN TEN KRYPTONIM: "AKCJA LABIRYNT"?

DOKTOR ABST JEST CZŁOWIEKIEM CANARSKA RAZEM STWORZYLI PLAN AKCJI LABIRYNT I PRZEDSTAWILI GO HITLEROWI

TAJNA BAZA WE WNETRZU RAFY. MOŻE TO BYĆ WYŚCIGOWY PUNKT DZIAŁANIA, FUHRERZE. DOKO-NAMY NAJPIERW KILKU MNIEJSZYCH AKCJI NI-SZCZĘCIELSKICH, A PÓŹNIEJ MOŻE PRZYJŚĆ KOLEJ NA WIELKIE PRZEDSIĘWZIĘCIE

ZGADZAM SIĘ! PIERWSZY PUNKT DOCELOWY - NEW YORK. CHCĘ AKCJI NA WIELKĄ SKALĘ! WYBUCHY... OGIEŃ... PANIKA...

JANUSZ KORCZAK I JEGO „KRÓL MACIUS”

Janusz Korczak (1879–1942), właściwie Henryk Sienkiewicz, był autorem wielu książek dla dzieci i młodzieży, organizatorem i długoletnim dyrektorem Domu Sierot w Warszawie. Zginął w obozie hitlerowskim w Treblince.

Dla uczczenia jego pamięci Poczta Polska w 1962 roku wprowadziła serię, składającą się z 6 znaczków. Tematyka ilustracji zaczerpnięta została z jego książki „Król Maciuś Pierwszy”. Na szczególną uwagę zasługują przedstawienia:

– rzeźbę głowy Janusza Korczaka wykonaną przez artystę rzeźbiarza Xawerego Daniłowskiego;

– wiersz „Jazda Króla Maciusia Pierwszego” napisany po zwycięskiej wojnie;

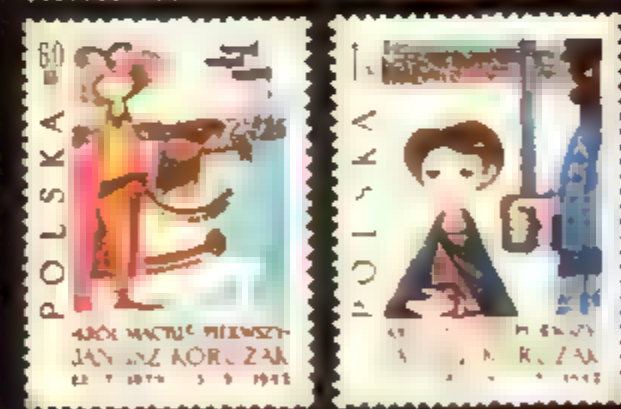
– Króla Maciusia Berawującego zegarek rorze króla Jędrzejców;

– scenę wykorzystania Króla Maciusia na miernik karmienia, po uprzednim skazaniu go na śmierć przez tchurzywych i zdradzieckich generałów.

Maciusia oplakującego śmierć swego przyjaciela Janarka, który towarzyszył mu na wygnaniu.

Maciusia po powrocie z bezładnej wyprawy. Zaczęły się powiązania z bezładnymi państwowymi. Maciusia szuka odprężenia w jeździe na łyżwach.

Ostatni znaczek ukazał się w 1972 roku. Przedstawia on wieloletniego powstańca – dla upamiętnienia niewinnie pomordowanych małych obywateli w latach okupacji hitlerowskiej.

HUZARZY KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO

(Dokończenie z poprzedniego numeru)

Mundury żołnierskie składały się podobnie jak oficerskie z mentyka podszytego futrem, zapinanego na 18–20 guzików w trzech rzędach, dołmana z kołnierzem karmazynowym z guzikami i pętlcami, pasa huzarskiego z pięcioma węzłami, spodni niebieskich obszytych sznurkiem, butów węgierskich juchtowych z przybitymi ostrogami i czaka z kordonami. Do prac stajennych noszono furazerkę, kolet biały i rajtuzy szare z karwaszami skórzanymi, zapinane u dołu na 6 guzików.

Niezwykle barwnie prezentowali się trębacze obu pułków huzarskich. Ich duże czapki z żółtego futra lisiego ozdobione były biało-karmazynowymi kordonami. Białe mentyki również obszyte były futrem lisim. W 10 pułku trębacze mieli dołmany niebieskie, a w 13 karmazynowe, spodnie karmazynowe przy żółtych butach w 10 pułku, a niebieskie przy czerwonych butach w 13 pułku.

Ubiór huzarów polskich był bardzo podobny do mundurów huzarskich armii nieprzyjacielskich. Aby zapobiec tragicznym pomyłkom na polu bitwy dbano o to, by kity na czapkach były wąskie i opadające w dół w odróżnieniu od innych sztywnych i mocno rozbudowanych. Przynależność narodową podkreślano także karmazynowymi kołnierzami i wylogami rękawów oraz dużym wizerunkiem orła na szabie taśach, a czasem i na czaprakach.

Huzarzy uzbrojeni byli w szable różnych typów, przeważnie francuskie wz. 1786 z żelazną polerowaną rękojeścią i w metalowej pochwie. Pistolety skałkowe i karabinki kawaleryjskie. Podczas wojny w roku 1813 huzarzy wyposażeni zostali również w lance.

W skład huzarskiego ekwipunku konnego wchodziło siodło z dwoma kulami, z przodu i z tyłu, podpiersi, nagłówek i podogonie rzemienne ze sprzączkami z białego metalu, na których umieszczano numer pułku. Czapraki wykonane były z sukna karmazynowego obszyte taśmą białą, u oficerów srebrnym lub złotym galonem. Czaprak ten przykrywano drugim z czarnego futra baraniego lub niedźwiedziego (oficerowie starsi).

Za plecami jeżdżąc przymocowany był mantelzak (pojemnik na rzeczy osobiste) z szarego płótna lub obszyty czarnym barankiem z numerem pułku na boku. Biały kolisty płaszcz zimowy, który służył jako peleryna w czasie deszczu i koc na noclegu, zwijano i trączono z przodu siodła. Tak oto w ogólnym zarysie przedstawiało się umundurowanie polskich pułków huzarskich. Nim w czasie działań bojowych pułki huzarskie dowiodły swej waleczności, dały się poznać jako „najsławotniejsza w całej armii, tak co do oficerów, jak i żołnierzy”. Wspomnienie huzarskiej fantazji pozostawił kapitan huzarów, Kuszel, który podochocony winem „kazał jadącego do Warszawy, szlachcica w futrze wciągnąć do Wisły, aby się z nim razem kąpał”. Ten zawadiaka okazał się później walecznym oficerem i w bitwie pod Pirmą 9.X.1913 zdobył 4 działa i kilkanaście wozów. W 1812 r. huzarzy z całym wojskiem Księstwa Warszawskiego wyruszyli na wojnę. Zasłynęli tam ze swej brawury i odwagi. W bitwach, a szczególnie podczas odwrotu armii napoleońskiej z Rosji, pułki poniosły duże straty. Gdy w 1813 r. doszło w Saksonii do reorganizacji wojska, włączono resztki 10 pułku do 13 pułku huzarów pod dowództwem płt. Sokolnickiego. Uzbrojony dodatkowo w lance pułk huzarski walczył dzielnie we wrześniu i październiku 1813 r. pod Hellensdorf, Peterwalde, Pirmą i Drezniem. Po kapitulacji Drezna pułk ten, wbrew warunkom umowy został wzięty do niewoli. Kilku setkaledwie huzarów powróciło do kraju w 1814 r. ale nie doczekali oni odtworzenia jazdy huzarskiej w wojsku Królestwa Polskiego. Na 10 i 13 pułkach huzarów Księstwa Warszawskiego kończy się tradycja jazdy o ubiorze zapożyczonym z Węgier. W wielu armiach Europy formacje huzarskie przetrwały do I wojny światowej, a w nazwach nawiązując do dawnych tradycji współczesne pułki zmotoryzowane w wielu krajach zachodniej Europy.

HUZARZY 10 I 13 PUŁKU 1809–1814

1. Huzar 13 pułku w ubiorze wielkim. 2. Huzar kompanii wyborczej 10 pułku. 3. Dolman huzara 10 pułku. 4. Rękaw dolmana huzarskiego 10 pułku, widok z tyłu. 5. Fragment dolmana huzarskiego 13 pułku. 6. Mentyk huzara 13 pułku. 7. Rękaw mentyka huzarskiego 13 pułku, widok z przodu. 8. Fragment mentyka huzara 10 pułku. 9. Wyszycie na spodnie huzara 13 pułku. 10. Wyszycie na spodnie huzara 10 pułku. 11. Pas huzarski 10 pułku, widok z przodu. 12. Pas huzarski 13 pułku, widok z tyłu. 13. Czako huzara 13 pułku. 14. Czako huzara 10 pułku. 15. Kłosa czaka. 16. Czako w pokrowcu skórzanym do marszu. 17. Czako huzara kompanii wyborczej. 18. Czako huzara kompanii wyborczej, widok z góry. 19. But huzarski typu węgierskiego. 20. Poniższy pas do szabli. 21. Szabelas (torba z czarnej skóry). 22. Szabelas, widok z tyłu. 23. Szabelas, widok z boku. 24. Szabla huzarska. 25. Pas z ładownicą pas do kuli i nóż.

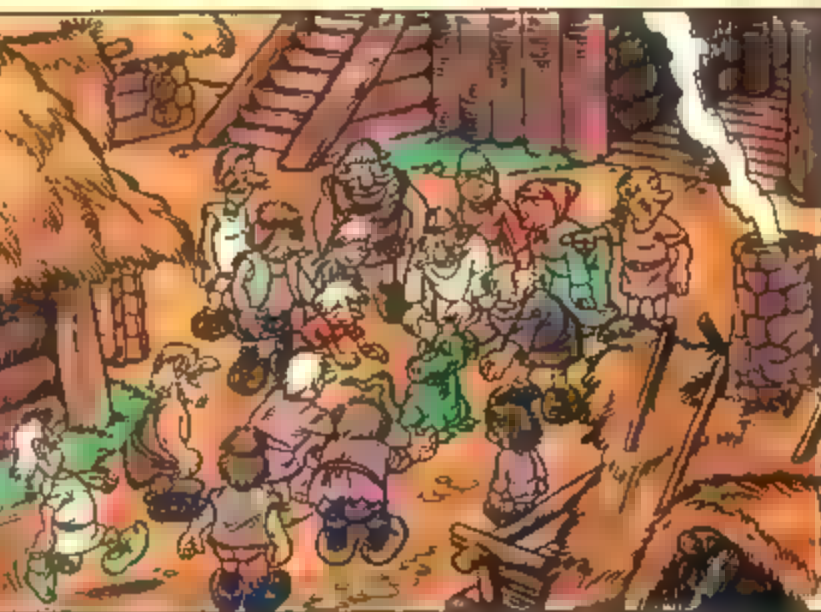

TRĘBACZE HUZARÓW

1 Trębacz 10 pułku huzarów 2 Trębacz 13 pułku huzarów 3 Dolman trębacza 10 pułku 4 Mentyk trębacza 10 pułku 5 Fragment mentyka trębacza 13 pułku 6 Dolman trębacza 13 pułku 7 Barmyca trębacza 10 pułku 8 Barmyca trębacza 13 pułku 9 Huzar w łojbiku (ubiorze stajennym) 10 Siodło typu huzarskiego 11 Czaprak huzara 10 pułku 12 Czaprak huzara 13 pułku 13 Oglówce konskie 14 Pukierz z numerem pułku przykrywający ramię, krzyżujące się na podpiersi konia 15 Pistolet skątkowy z okuciem z metalu

KAJKO KOKOSZ

MIESZKANCY
GRODU PRZE-
KONAWSZY SIĘ,
ŻE SMOK JEST
NIEGROŹNY, OD
RAZU BARDZO
GO POLUBILI
WSZYSCY ZA-
CZĘLI GO GER-
SKAĆ, KARMIE
I TRESOWAĆ, A
NIEKTÓRZY CHCIE-
LI GO NAWET
OD KAJKA I KO-
KOSZA ODKUPIĆ.

WYPRA SZAM SOBIE!
ZOSTAWIE W SPO-
KOJU MOJEGO
MILUSIA!

NIE
ODDAM
MOJEGO
SMOKA ZA
ŁADNE SKAR-
BY ŚWIATA!

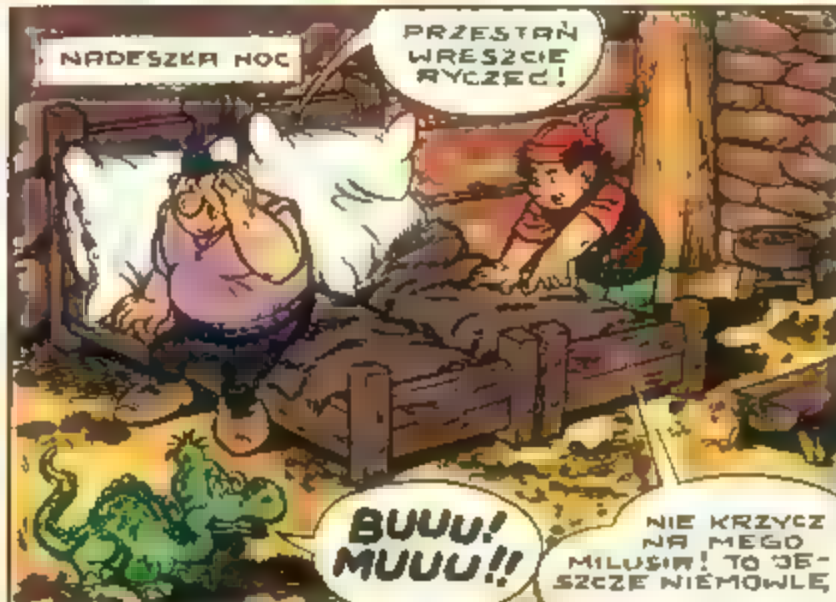
CZAS JUŻ SPAC
TO JA CIĘ WYSIE-
DZIAŁAM I TYLKO
MNIĘ MASZ
SŁUCHAĆ

BĄDŹ MI POSKUSZNY
GDYBY NIE JA, PE-
WIEN ZARŁOK
ZROBIŁBY Z CIEBIE
ZAJECZNICĘ.

NADESZKA NOC

PRZESTAŃ
WRESZCIE
RYCZEC!

BUUU!
MUUU!!

NIE KRZYCZ
NA MEGO
MILUSIA! TO JE-
SZCZE NIEMOWLE.

NIE MUSISZ
MI TEGO
PRZYPOMI-
NAĆ,

PEWNO MÓJ MI-
LUS JEST GŁODNY.
CHODŹ, KOKOSZ
POKARM CIĘ
KASZKĄ.

BUUU!

TAM DO LICHA!
MÓGŁBY NIE
MACHAĆ TAK
OGO-!!
NEM!!

NIE UCZ GO
BRZYDKICH
WYRĄ-
ZÓW

CZEGO
ON MOŻE
CHCIEĆ?

NIEWYGODNIE
MU TAM SPAC
ZARAZ ZROBIĘ
MOJEMU MA-
LEŃSTWU
KOKYSKĘ.

CHCESZ GO ZJE-
DŃC TANIMI
EFEKTAMI

TYLKO JA
POTRAFIĘ GO
UKOŁYSZAĆ.
ZARAZ SIĘ
PRZEKONAŁ.

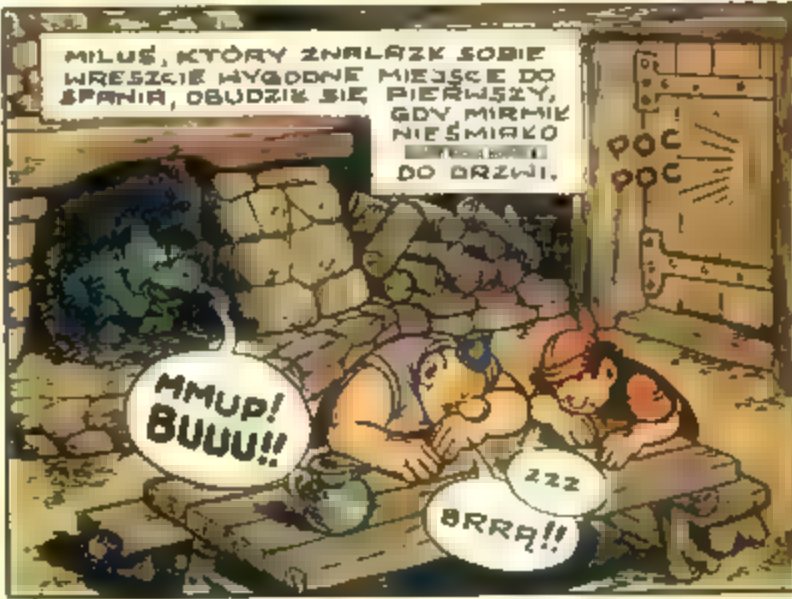
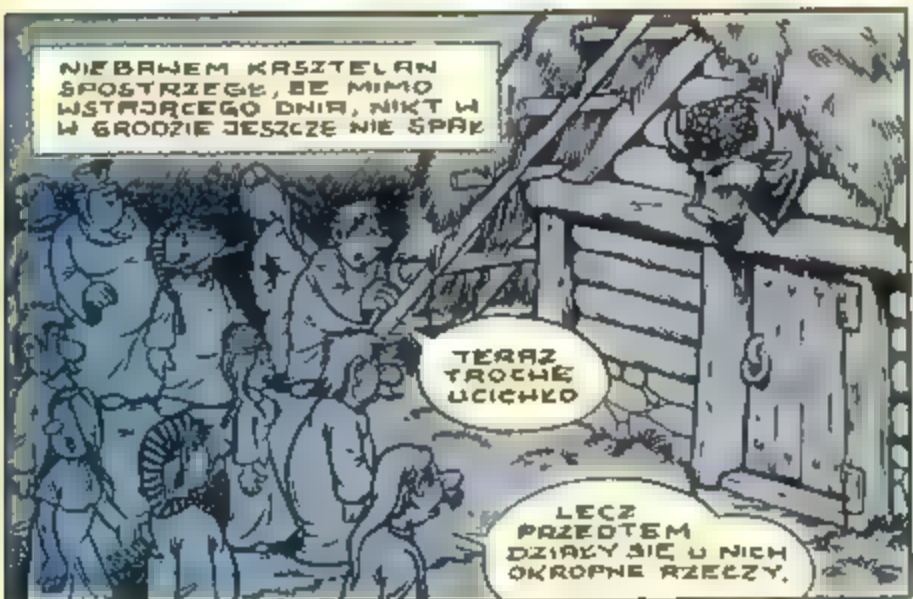
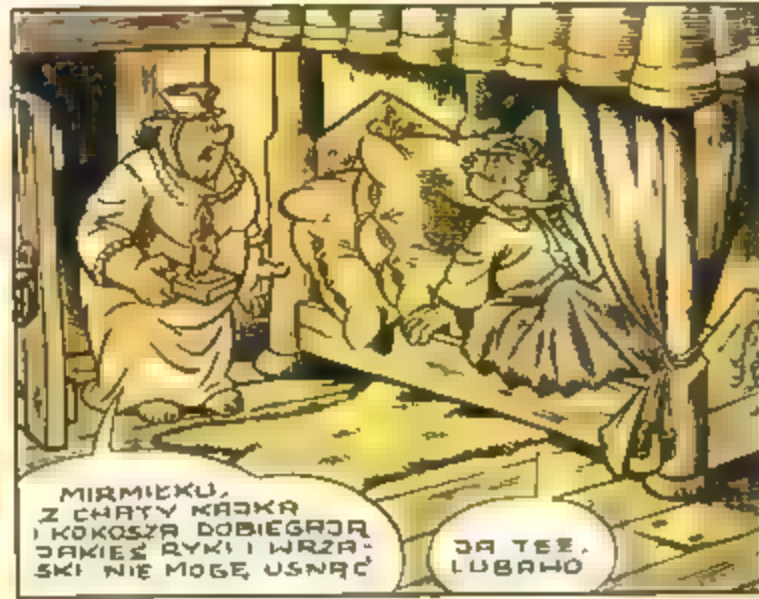
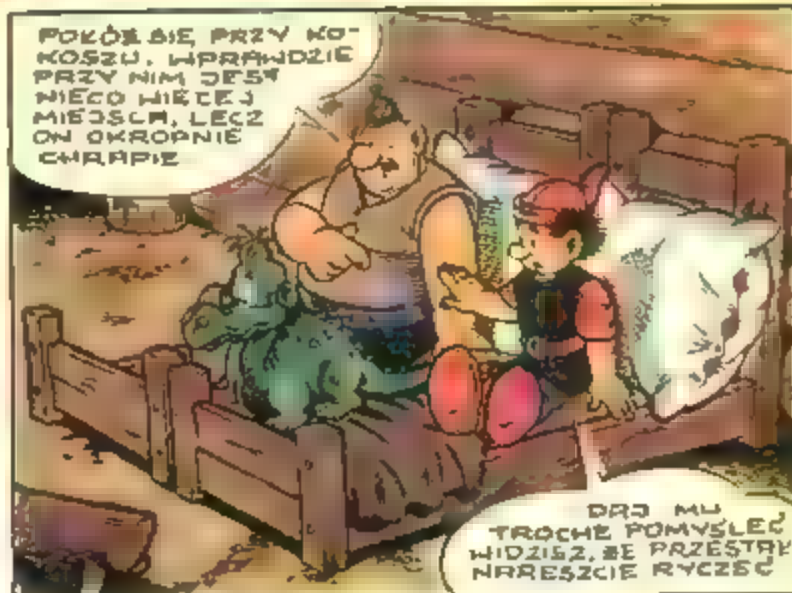
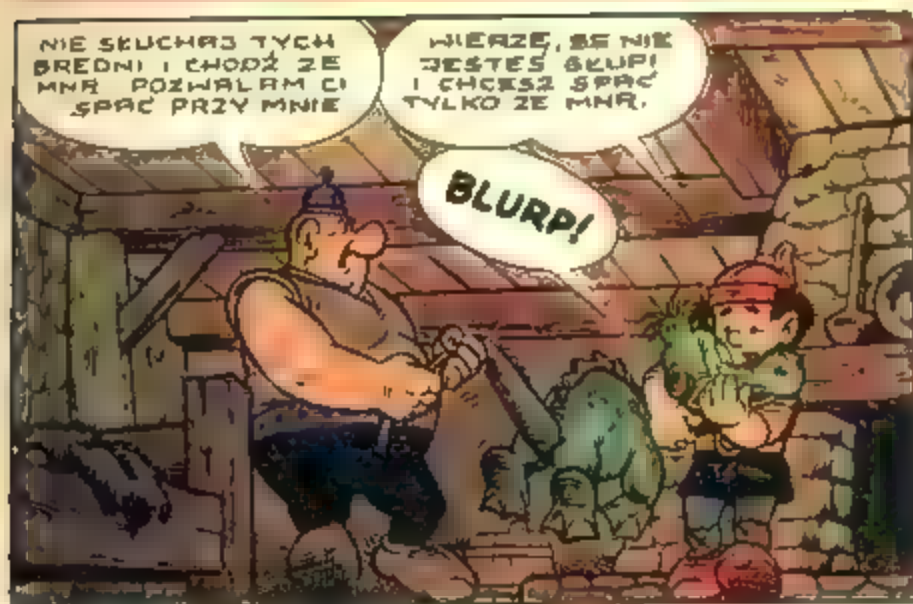
PLOFT!!

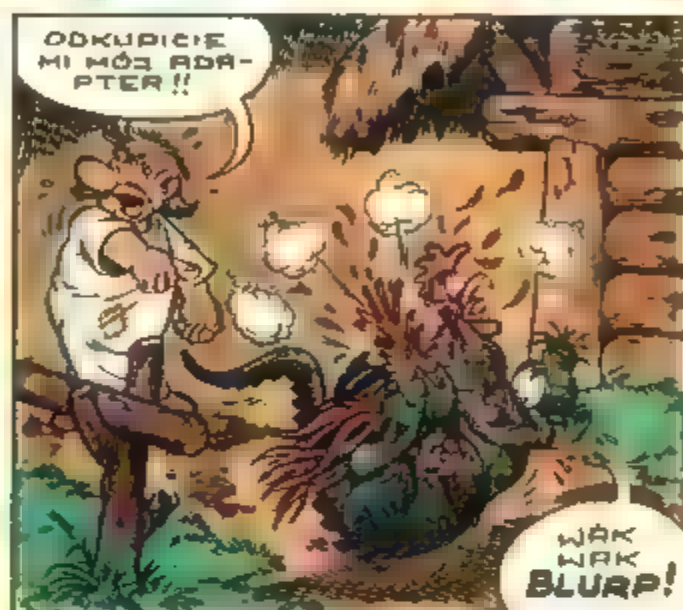
JESTEŚ MU KATEM,
NIE NIAKKA! NIE
DOTYKAJ MEGO
MILUSIA!

GORK!

SPÓDZ MILU-
SIU, TEN BRUTAŁ
CHCE CI URWAĆ OGON

Wydawnictwa turystyczne Krajowej Agencji Wydawniczej

Krajowa Agencja Wydawnicza w ramach swej wielostronnej i różnorodnej działalności jest również edytorem przewodników i informatorów turystycznych. Są one realizowane w kilku seriach wydawniczych. Najobszerniejszą z nich jest seria przewodników po miastach i regionach Polski. Przewodniki tej serii popularyzują piękno rodzimej ziemi, jej zabytki, tradycje oraz miejscowości, znane lub mogące zyskać miłośnikom atrakcyjnych. Służą one rozwojowi turystyki w naszym kraju, pomagają zainteresowanym zorganizować ciekawą wycieczkę lub zaplanować urlop, podczas którego zadowolenie z odpoczynku spłacać się będzie z poznaniem interesujących rzeczy, spraw i ludzi oraz piękną krajobrazu ziemi polskiej. Przewodniki opatrzone są zdjęciami, rysunkami i mapami oraz zawierają szereg informacji praktycznych: adresy, telefony, noclegi itp. Dla turystów pragnących odwiedzić bratnie kraje socjalistyczne, KAW wydaje dwie serie, a mianowicie: przewodniki turystyczne po krajach socjalistycznych oraz przewodniki monograficzne po miastach i regionach krajów socjalistycznych. Zapoznają one turystę polskiego z pięknem ziem naszych przyjaciół, z ich historią, kulturą i najcenniejszymi zabytkami, prezentują liczne ciekawe miejscowości i ich okolice. Zawierają porady praktyczne, mapy, rysunki, schematy, przebieg tras komunikacyjnych, informacje o bazie gastronomiczno-noclegowej – a więc zawierają wszystko to, co jest potrzebne podczas spędzania zagranicznego urlopu.

Krajowa Agencja Wydawnicza wydaje również serię przewodników turystycznych po różnych krajach świata i serię przewodników turystycznych po miastach różnych krajów świata. Podają one najważniejsze wiadomości o danym kraju czy mieście: historia, kultura, najciekawsze regiony, zabytki, szlaki turystyczne. Zawierają szereg informacji związanych z realiami życia i warunkami pobytu. Jak wszystkie inne wydawnictwa turystyczne KAW zaopatrzone są w mapy, rysunki, schematy w wykaz najpotrzebniejszych adresów i telefonów oraz wybór przepisów prawnych.

Podróżując z przewodnikami KAW lepiej poznasz swój rodzinny kraj i świat.

SERIA PRZEWODNIKÓW PO MIASTACH I REGIONACH POLSKI

Ostatnio ukazały się między innymi:
 Stanisław Tychawski – „Świnoujście”
 Marian Dudzik – „Olsztyn i okolice”
 Józef Narkowicz – „Pomorze środkowe zaprasza”
 Aleksander W. Sokołowski – „Białowieża”
 Wiesław Białkowski – „Giżycko”
 Henryk Skok – „Pisz – Ruciane – Nida”
 Jan Poprawski – „Środkowe Wybrzeże Bałtyku”
 Jerzy Głównia – „Nad Bzurą”
 Tomasz Kowalik – „Wiślana Skarpa Warszawska”
 Marian Dudzik – „Szlak Grunwaldzki”
 Przemysław Pilich – „Nad Wkrą, Ładynią i Soną”
 Bogumił Węglec – „Na Kurpiach”

PRZEWODNIKI TURYSTYCZNE PO KRAJACH SOCJALISTYCZNYCH

Ukazały się między innymi:
 Światosław Spalle – „ZSRR”
 Stefan Sosnowski – „NRD”
 Joanna Mikołajska – „Rumunia”
 Krystyna Boglar – „Węgry”
 Henryk Janowski – „Bułgaria”
 Tadeusz Brzozowski – „Jugosławia”
 Stefan Sosnowski – „CSRS”
 Teresa Toralska – „Berlin i okolice”
 Tadeusz Olszewski – „Praga i okolice”
 Światosław Spalle – „Leningrad i okolice”
 Światosław Spalle – „Moskwa i okolice”
 Teresa Toralska, Andrzej Górkoł – „Drezno i okolice”
 Oskar Sobański – „Budapeszt i okolice”

PRZEWODNIKI PO RÓŻNYCH KRAJACH I MIASTACH ŚWIATA

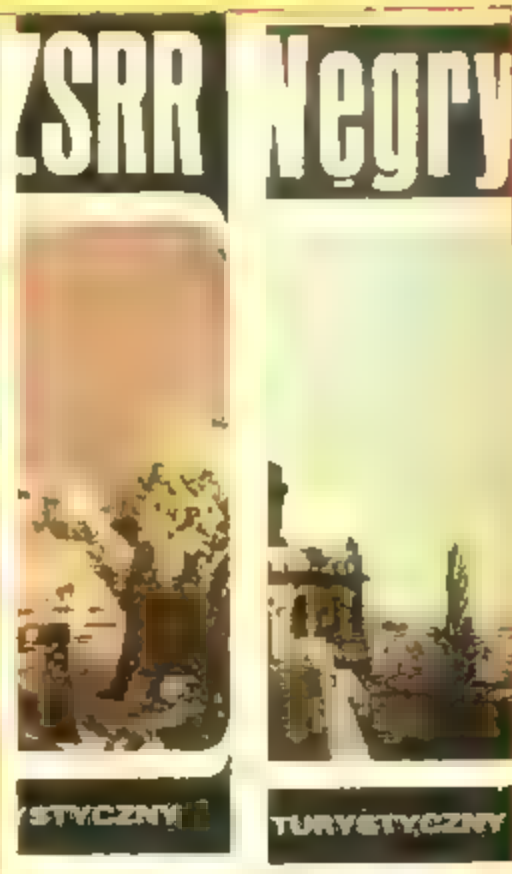
Ukazały się między innymi:
 Roman Szalas – „Włochy”
 Andrzej Konrad – „Finlandia”
 Marian Mickiewicz – „Dania”
 Stefan Sosnowski – „Turcja”
 Oskar Sobański – „Portugalia”
 Tadeusz Turoński – „Wielka Brytania”
 Janusz Straszburger – „Ateń i okolice”
 Tadeusz Jackiewicz – „Londyn i okolice”
 Tadeusz Hajda – „Stambuł i okolice”
 Jerzy Szewczyk – „Sztokholm i okolice”

WIŚLANA SKARPA
VARSAWSKA

SZLAKAMI
WAŁU POMORSKIEGO

Leningrad

Drezno

NAJDŁUŻSZA PODRÓŻ

W odległej, bliżej nieokreślonej przyszłości, kiedy ludzie opanowali już przestrzeń kosmiczną, pasjonować się zaczęli podróżami w czasie. Zorganizowana z inicjatywy Instytutu Tempota, tego wyprawa, miała za zadanie sfilmowanie ogromnych gadów z epoki kredowej. Międzynarodowa załoga chronobitki po cofnięciu się o sześć milionów lat, rozpoczęła badania życia ogromnych gadów. Jednych współczesnych im zwierząt. Członkowie wyprawy w przeszłość są świadkami prób napadu tych gadów na chronobitki, ich wzajemnych walk. Podczas filmowania gadów żyjących w środowisku wodnym, jeden z badaczy ulega wypadkowi. Trwa akcja tatowania. Podczas wędrówek odkryto nowego gada, nazwanego na cześć odkrywcy grigosaurusem. Walka gadów i przygoda jednego z uczestników wyprawy. Andrzej i Bob. Treść kolejnego odcinka.

NAZAJUTRZ RANO WSZYSCY
OBUDZILI SIĘ W ŚWIETNYCH
HUMORACH.

GRATULUJE, GRIGORIJ,
ODKRYŁEŚ NOWEGO, NIE-
ZNANEGO NAUCZĘ GADA.

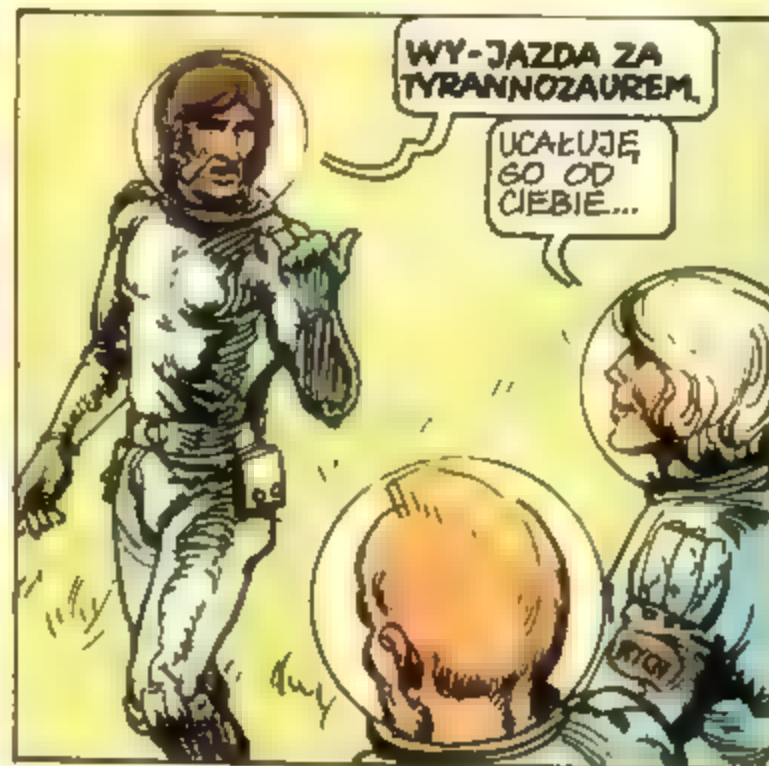
NA TWOJĄ CZĘŚĆ
NAZWIEMY GO
GRIGOSAURUS.

NO, NIE PRZYPUSZCZAŁEM,
ŻE BĘDĘ OJCEM CHRZESTNYM
W GÓRNEJ KREDZIE.

WY ZBUDUJECIE TERAZ BARIERE
SIKOWĄ, WOKÓŁ BAZY, BO TE PROB-
NE, LATAJĄCE
GADY PORWA-
NAM WSZYSTKIE
BŁYSZCZĄCE
INSTRUMENTY.

RZEKŁEŚ,
PANIE.

WY-JAZDA ZA
TYRANNOZAUREM.

UCAŁUJĘ
GO OD
CIEBIE...

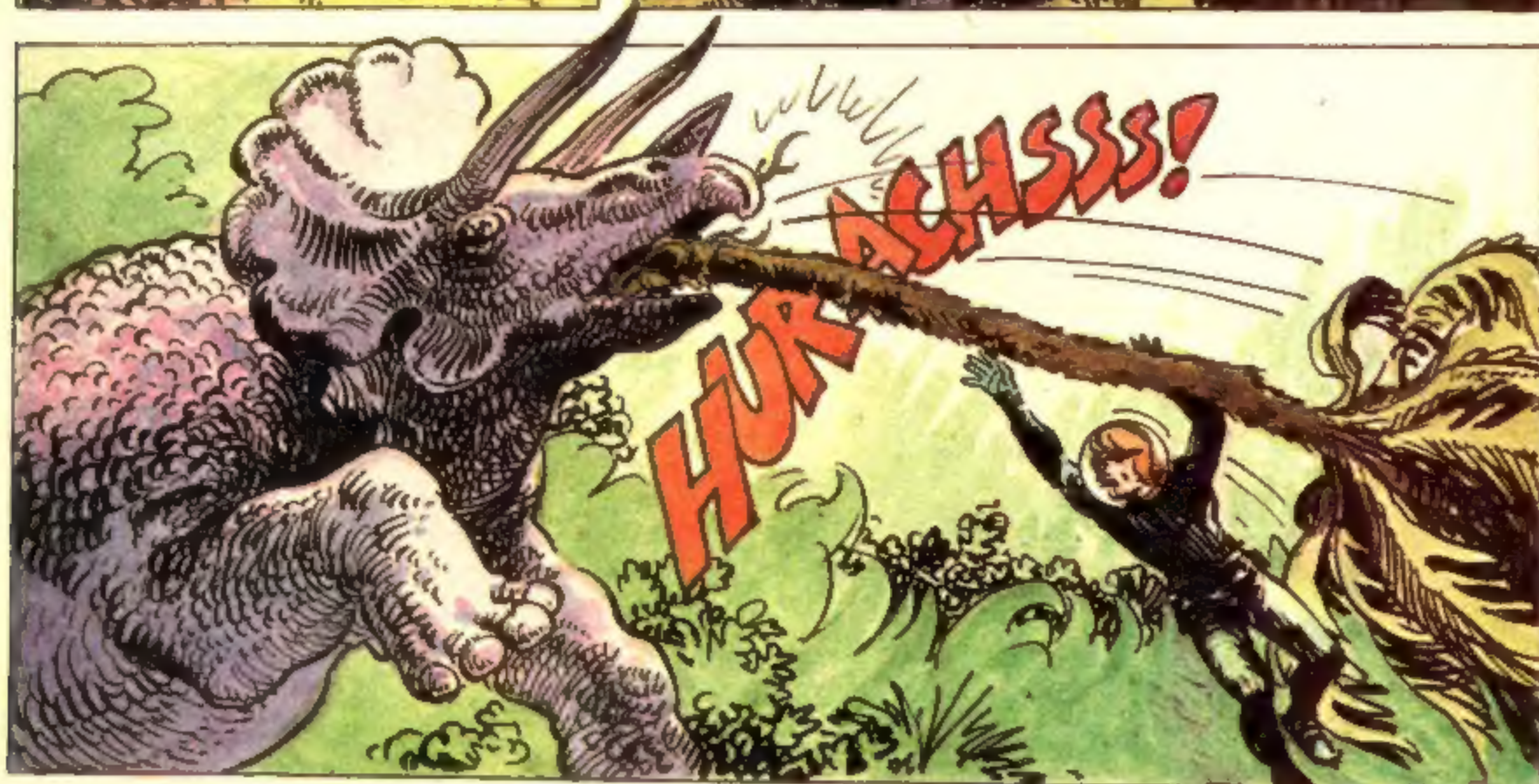
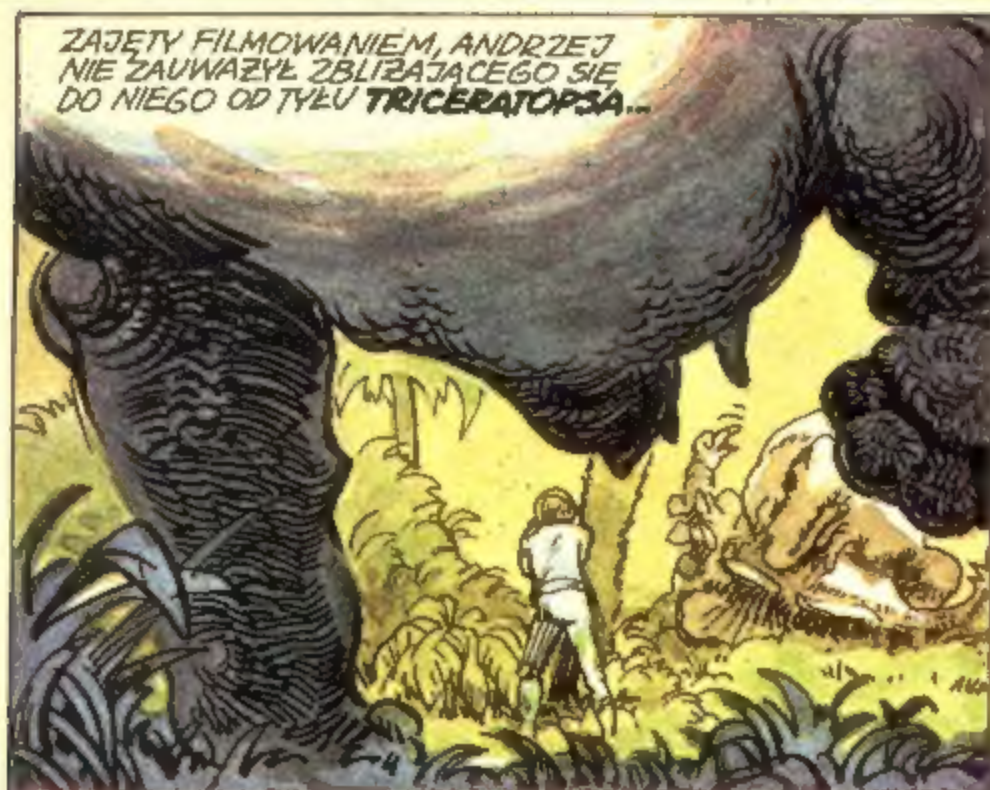
ANDRZEJ I BOB SZYBKO ODNALEZLI „SWOJEGO” TYRANNOZAURA...

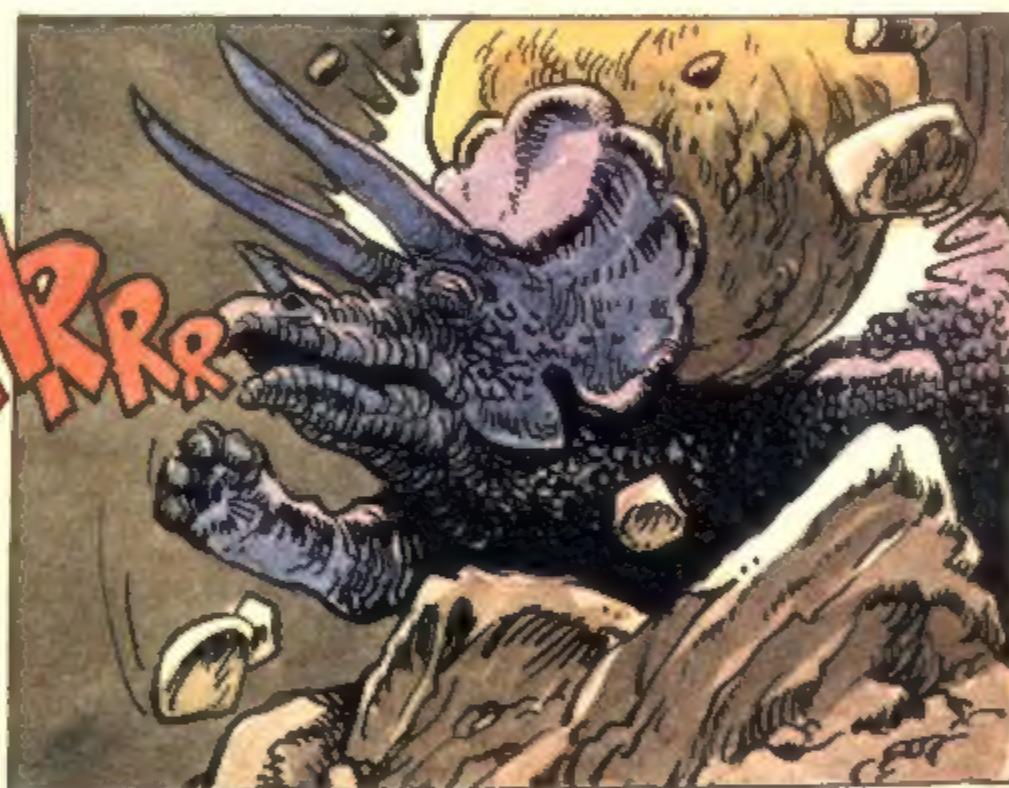
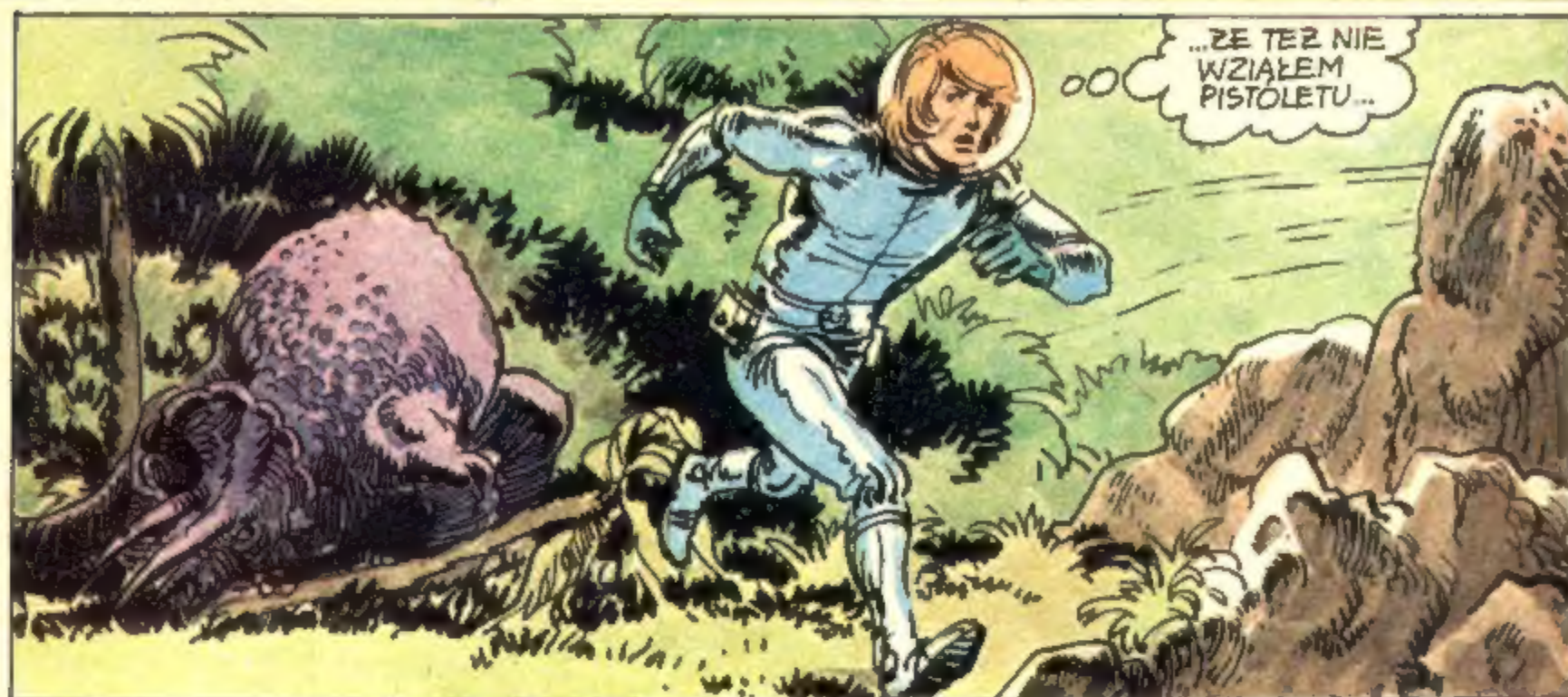
ZDAJE SIĘ, ŻE TO BĘDZIE
INTERESUJĄCE SPOTKANIE.
LADUJ SZYBKO - JA SFILMUJĘ
TO Z ZIEMI, A TY KRĘC
Z POWIĘTRZA.

ZROBI
SIĘ!

BOB USŁYSZAŁ GŁOS ANDRZEJA...

ANDRZEJ,
ODEZWIJ SIĘ!
ANDRZEJ!

BOB, ZOSTAŃ
NA MIEJSCU,
ZARAZ WYRUSZA-
MY NA POMOC!

RYCH PATROLUJE
SKAŁY, JA I SATO
SPRAWDZIMY KORYTO
POTOKU...

ANDRZEJ ZOSTAŁ PORWANY
PRĄDEM PODZIEMNEJ ODNOGI
STRUMIENIA. W CZASIE SPADA-
NIA Z URWISKA STRACIŁ PRZY-
TOMNOŚĆ I NIE WIEDZIAŁ,
JAK DŁUGO I DOKĄD NIOŚŁĄ
GO WODA. ALE OTO OCKNAŁ
SIĘ Z ZAMROCZENIA...

